

**Liikenteen hiilidioksidipäästöt, laskentamenetelmät ja kehitys
- mistä tullaan ja mihin ollaan menossa?**

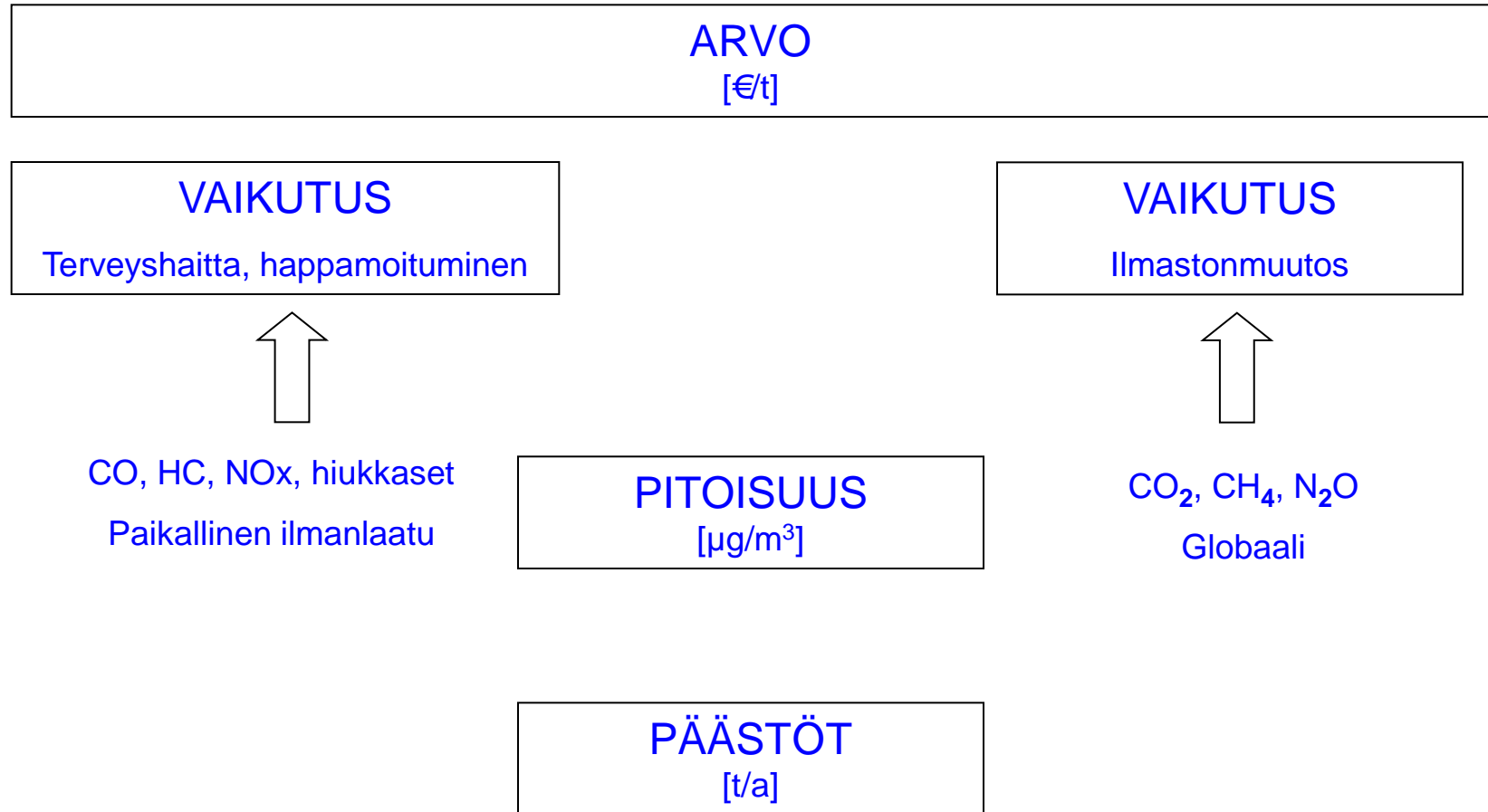
Auto- ja liikennetoimittajat ry:n seminaari, Kuljetuskuutio 26.3.2008

Kari Mäkelä

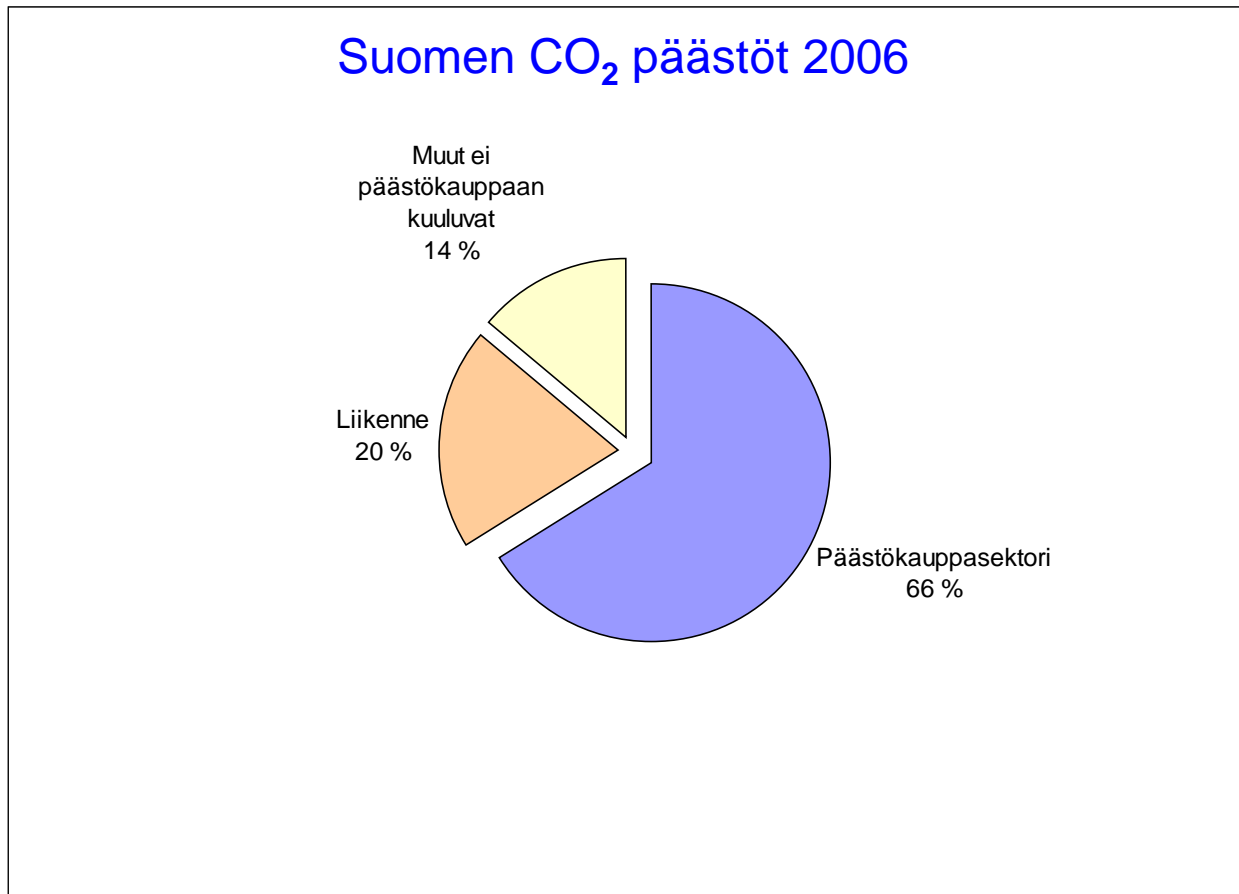
Pakokaasupäästöjen tarkastelutasot

Päästöjä voidaan tarkastella monella tasolla ja monesta näkökulmasta. Toimenpiteet vaikuttavat eri tavoin riippuen yhdisteestä. Globaalien ja paikallisesti vaikuttavien päästöjen ero on korostunut

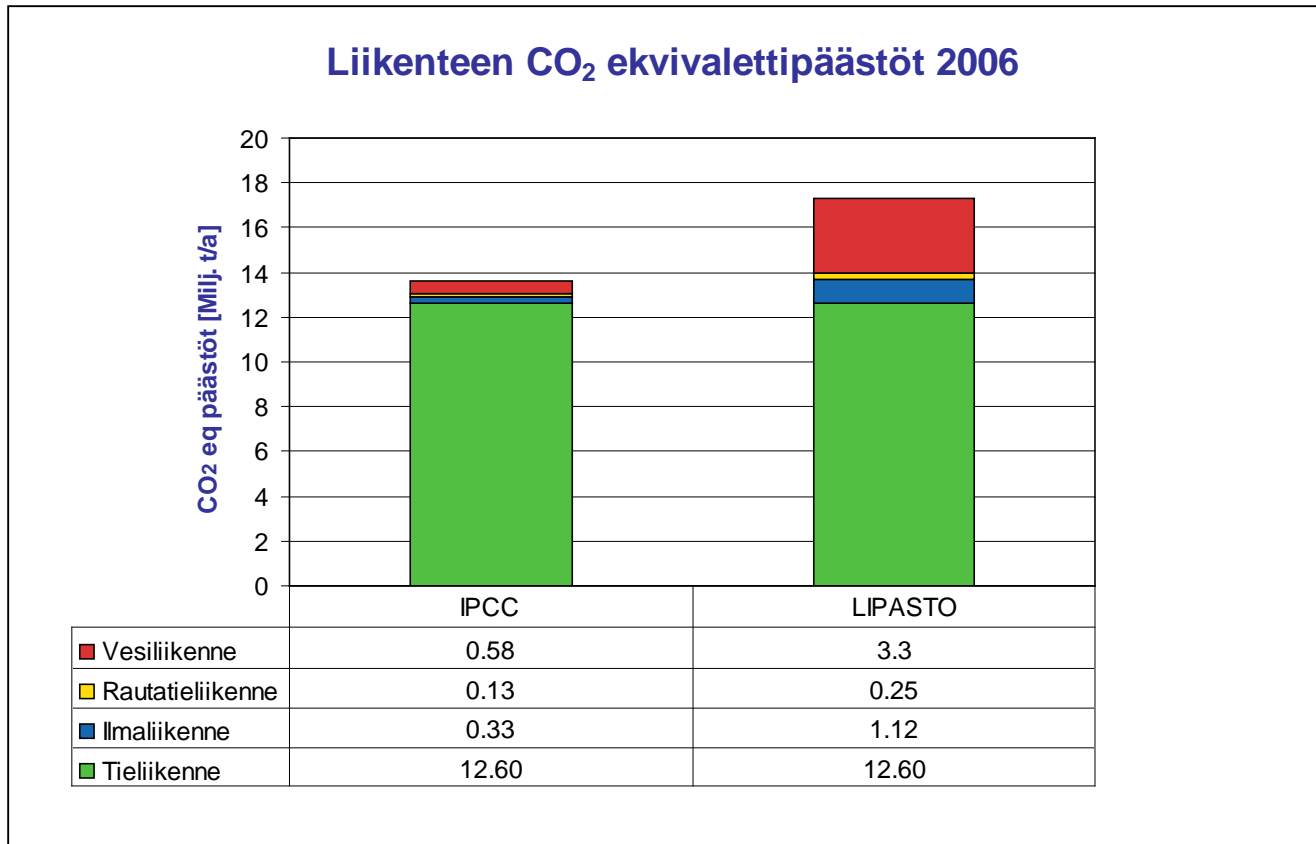
Päästörajoitusten vastuut

Päästökauppaan kuuluvien sektoreiden päästöt hoituvat päästökaupan mekanismin kautta. Muut, esim. liikenteen päästöjen alentamistoimet ovat yhteiskunnan vastuulla.

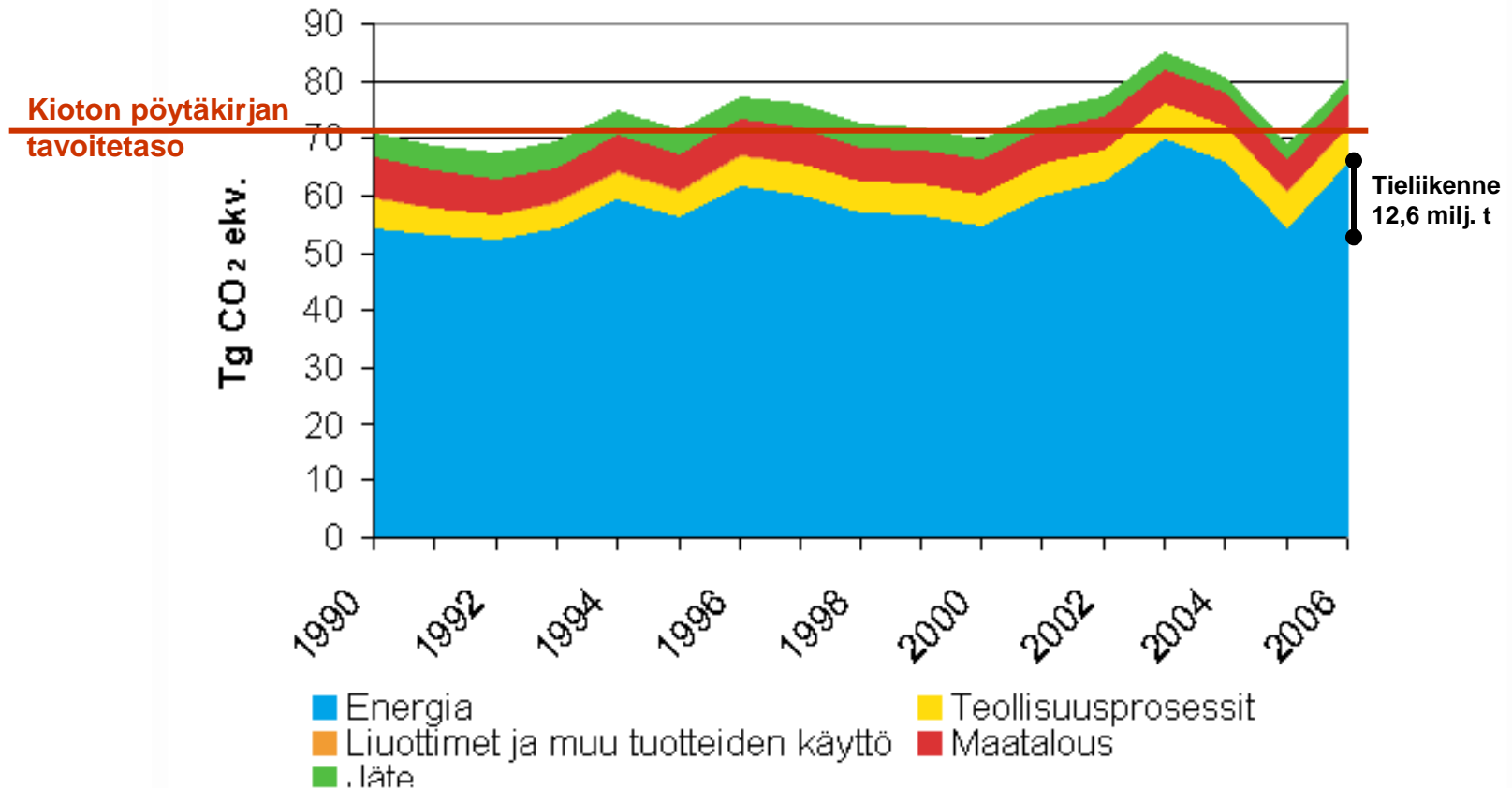
Päästö määrät

Liikenteen CO₂ ekvivalenttipäästöt eri tavoin laskettuna. IPCC luvuissa (Suomen virallinen kansainvälinen raportointi) on rautatieliikenteestä vain dieseljunaliikenne, vesiliikenteestä vain kotimaanliikenne ja ilmailiikenteestä vain kotimaanliikenne. LIPASTO-luvuissa (<http://lipasto.vtt.fi>) on myös ulkomaan lentoliikenteen päästöt Suomen lentotiedotusalueella (noin Suomen talousalue), ulkomaan vesiliikenteen päästöt Suomen talousvyöhykkeellä ja sähköjunaliikenteen käyttämän sähkömäärän voimalaitospäästöt.

Kasvihuonekaasupäästöt 1990-2006 (Mt CO₂ ekv.)

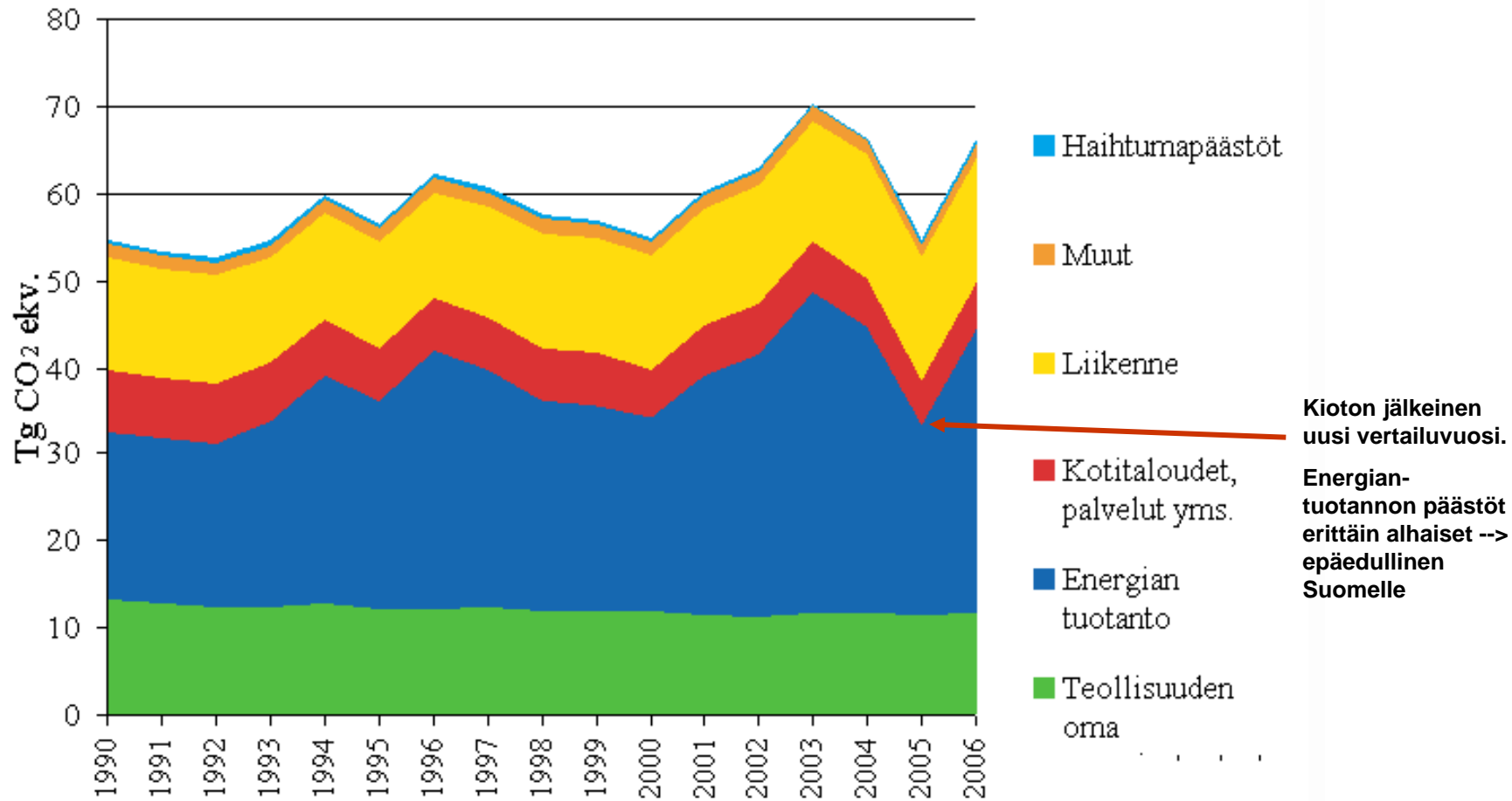
Päästöt vaihtelevat melkoisesti vuosittain mm. vesivarantojen (sähköntuotanto) ja sään vaihteluiden vuoksi. Tieliikenteen osuus, joka sisältyy energian päästöihin, on 12.6 milj. t (15,6 %)

Lähde: Tilastokeskus <http://www.stat.fi/til/khki/2006/>

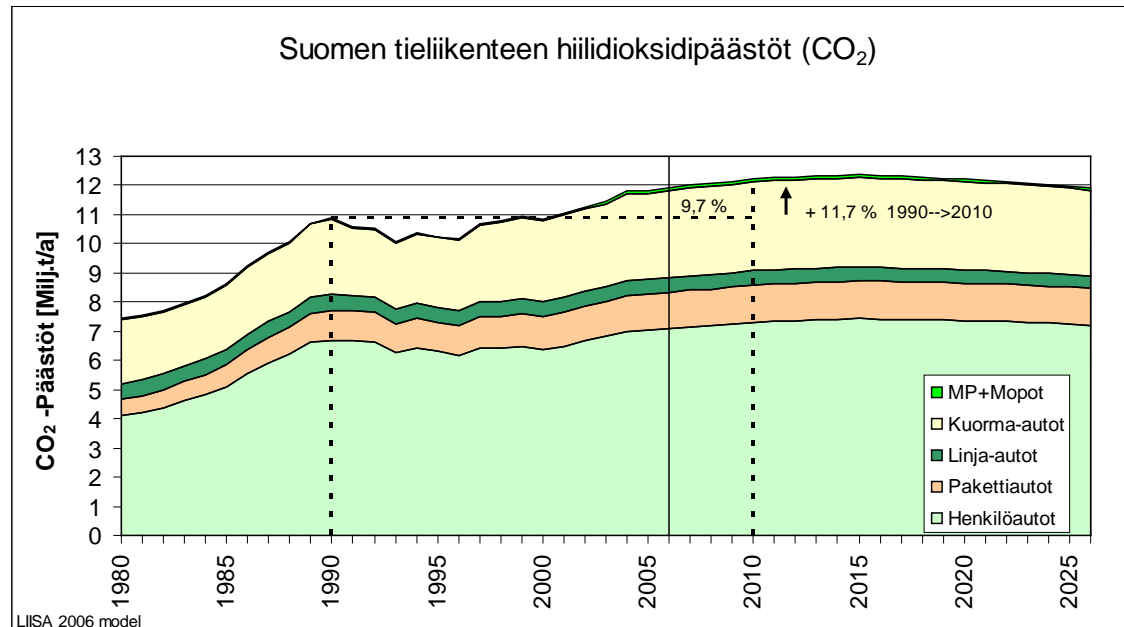
Kasvihuonekaasupäästöt 1990-2006 (Mt CO₂ ekv.)

Energiasektorin päästötrendit.

Lähde: Tilastokeskus <http://www.stat.fi/til/khki/2006/>

Tieliikenteen CO₂ päästöjen kehitys

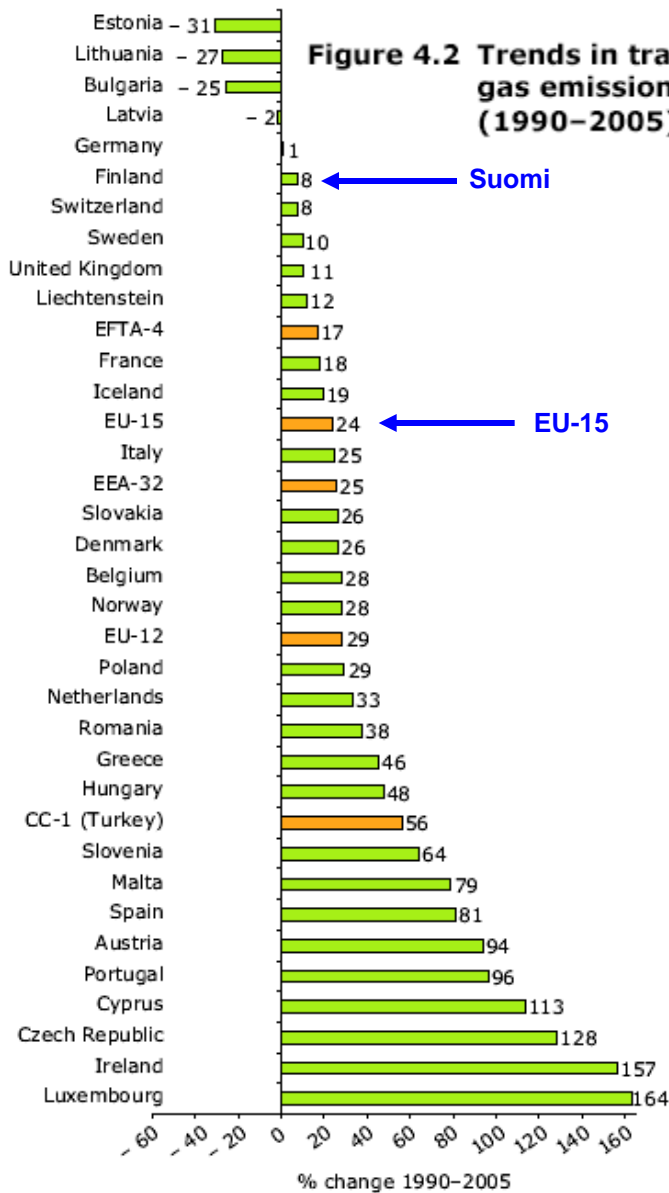

- ✓ Tieliikenteen kannalta Kioton perusvuosi oli loistava valinta; Suomen päästöt olivat suurimmillaan ja lama vähensi välittömästi päästöjä. 1990 vuoden tasolle päästiin vasta vuonna 2000
- ✓ Päästökehitys on ollut epäsuotuisa koko 2000-luvun ajoneuvojen lukumäärän ja koon kasvun sekä suoritteen kasvun vuoksi. Vuonna 2006 olivat CO₂ päästöt 9,7 % korkeammat kuin 1990 (kuva). Vuodelle 2007 arvio on jo yli 12 % (benssiinin kulutus aleni hiukan, mutta dieselin kasvoi 6 %.
- ✓ Autoveromuutoksella pyritään alentamaan CO₂ päästöjä, miten käy muiden päästöjen?

Öljytuotteiden ja maakaasun myynti Suomessa 2007

			Muutos verrattuna vuoteen 2006	Osuus Suomen Öljynkulutuksesta
	m ³	t	%	2007 %
Moottoribensiinit yht.	2 481 366	1 861 025	-0.1	17.1
- bensiini 95	2 272 224	1 704 168	0.5	15.7
- bensiini 98	209 142	156 857	-5.5	1.4
Dieselöljy	2 606 803	2 202 748	6.0	20.3
Kevyt polttoöljy	2 240 566	1 893 278	-5.5	17.4

Source: European Topic Centre/Air and Climate Change.

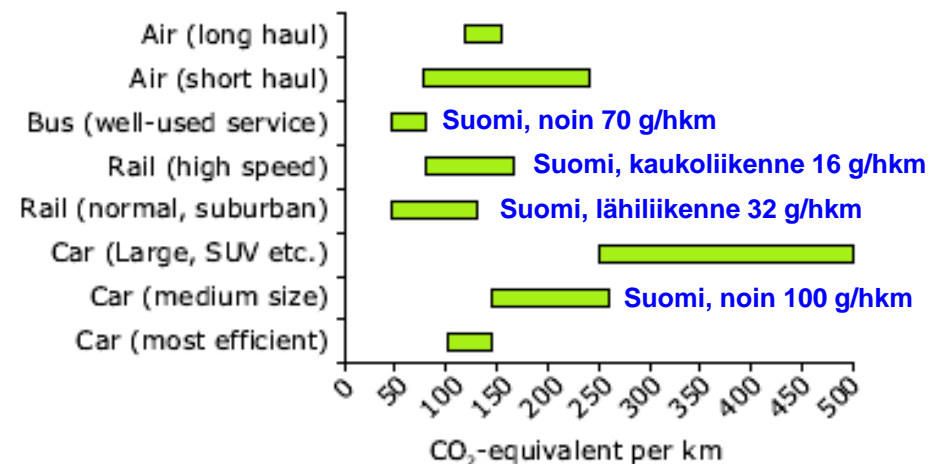
Euroopan Ympäristökeskus

EEA Report | No 1/2008

Climate for a transport change

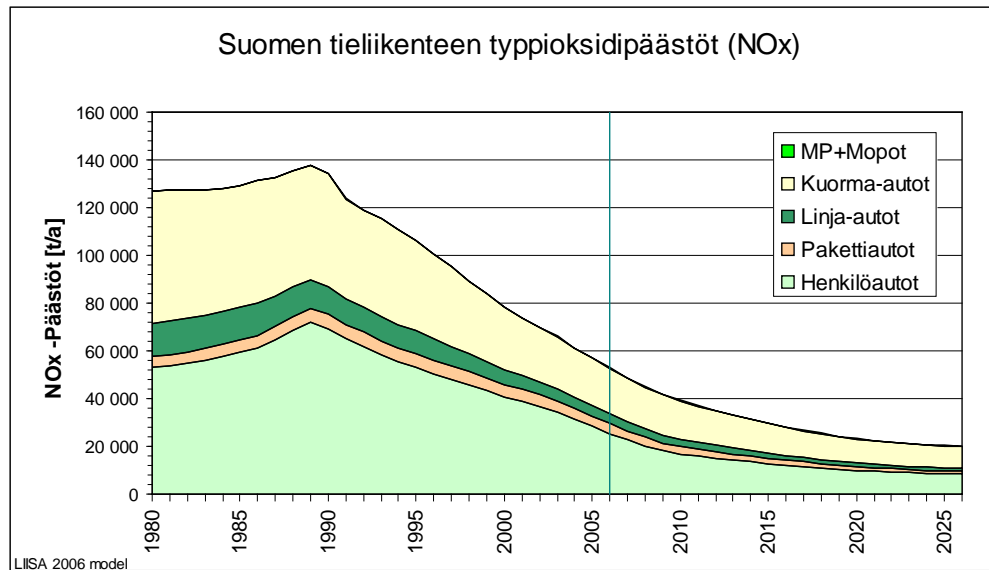
TERM 2007: indicators tracking transport and environment in the European Union

Figure 13.1 Approximate greenhouse gas emissions across different modes of transport

Source: Adapted from AEF, 2007.

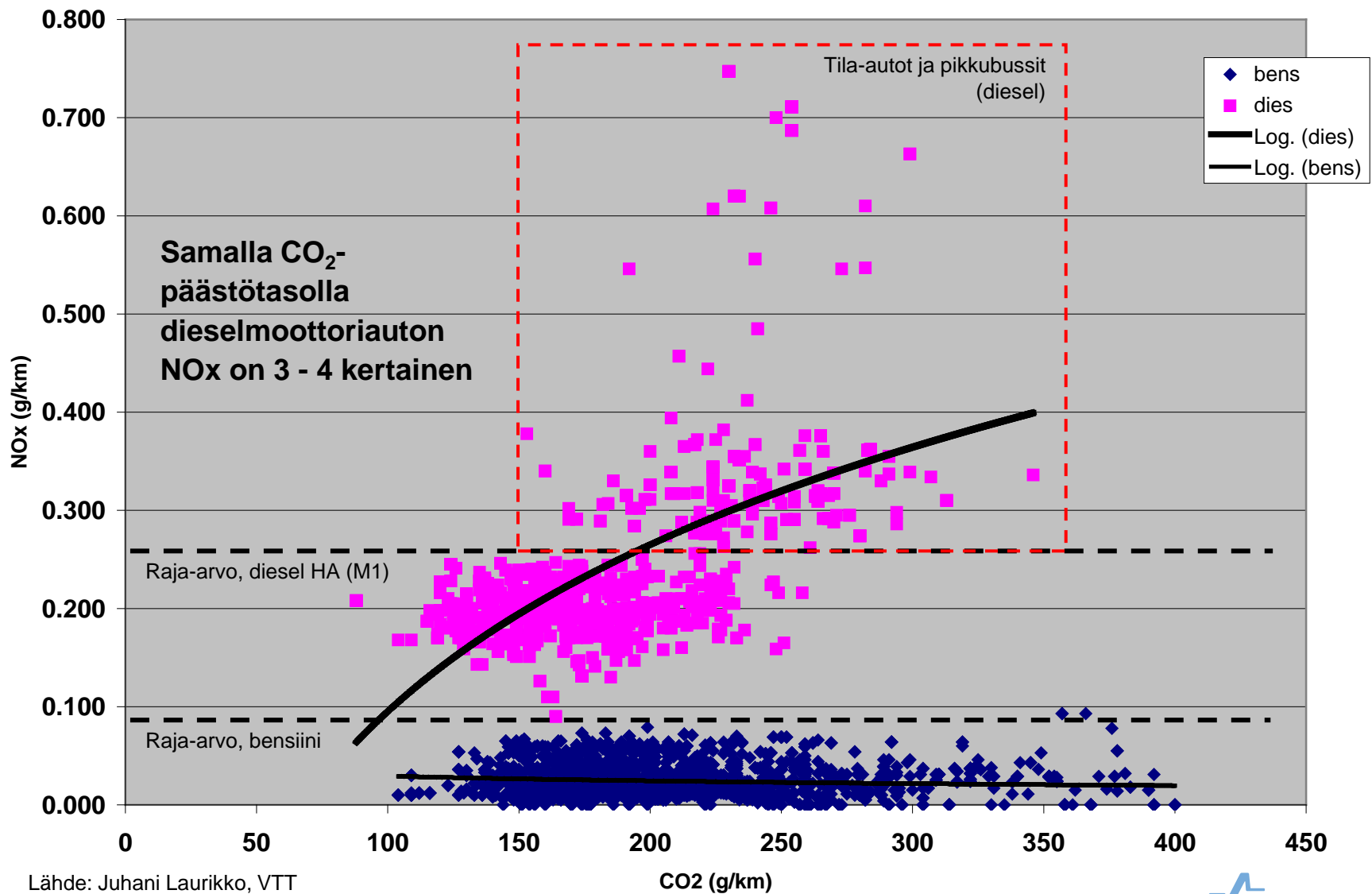
Esimerkkejä tieliikenteen päästöjen kehityksestä NO_x

Lähde: VTT
<http://lipasto.vtt.fi>

- ✓ Typpioksidit NO_x vaikuttavat paikalliseen ilmanlaatuun
- ✓ Katalysaattoreilla ja moottoritekniikan kehittämisellä on vaikutettu huomattavasti päästömääriin
- ✓ Kokonaispäästöjen kehitys on ollut suotuisa ajoneuvojen päästörajoitusten ja tekniikan kehittymisen vuoksi
- ✓ Lisääntyvänä ongelmana on suora NO₂ -päästö (NO_x = NO+NO₂), jonka pitoisuudet eivät kaupunkien keskustoissa ole alentuneet NO_x päästöjen alenemisen tahdissa. Syynä raskaan liikenteen katalysaattorit, ym.
- ✓ Diesel henkilöautot ovat huonompia NO_x päästön suhteen kuin bensiinikäyttöiset

Suomessa nyt myynnissä olevat henkilöautot + tila-autot ja pikkubussit

Kasvihuonekaasupäästöistä

- ✓ Sähkötuotantotavoissa maittain suuria eroja --> sähköjunaliikenteen CO₂ päästöissä on suuria maakohtaisia eroja. Entä vihreä sähkö? VR käyttää pelkästään vihreää sähköä --> CO₂ päästöt sähköjunaliikenteessä 0 (?). Ainoa liikennemuoto, joka voi helposti muuttaa primäärienergian lähdettä
- ✓ Baseline ≠ business as usual ≠ ennuste (LIISA)
- ✓ LIISA -laskentajärjestelmässä on todennäköinen kehitys (ennuste) laskettuna hyvin karkealla menetelmällä
- ✓ Teknologian mahdollisuudet - ei riitä, että jokin on teknisesti mahdollista, tekniikka tulee myös ottaa käyttöön. Tekniikalle asetetaan suuret odotukset ettei tarvitsisi muuttaa (omaa) käyttäytymistä.
- ✓ Tilanne on aivan toinen kuin katalysaattorien käyttöönotossa (katalysaattorit koettiin kalliina lisäosana, johon haluttiin veronalennusta. Laskeeko kukaan enää katalysaattorin osuutta auton hinnasta? Tai pissapojan?)